

12 sierpnia 2021 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia not identyfikacyjnych rodzinom ofiar reżimów totalitarnych, których szczątki zostały odnalezione i zidentyfikowane w ramach prac Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Podczas konferencji ujawnione zostały nazwiska 26 osób.

Wśród zidentyfikowanych osób znaleźli się m.in. ppor. cz.w. Wacław Sobolewski ps. „Sęk”, który zginął zastrzelony podczas próby ucieczki spośród grupy Polaków aresztowanych i konwojowanych w ramach tzw. Obławy Augustowskiej. Jego identyfikację można uznać za pierwszą ze wszystkich ofiar Obławy. Jego szczątki odnalazł zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN podczas prac poszukiwawczych w miejscowości Osowy Grąd w powiecie augustowskim.

Największą grupę spośród dziś ogłoszonych nazwisk stanowią ofiary odnalezione na terenie „wrocławskiej Łączki”, czyli Cmentarza Osobowickiego we Wrocławiu, gdzie prof. Krzysztof Szwagrzyk wraz ze swoim zespołem prowadził działania poszukiwawcze już 20 lat temu. Dziś ogłoszone nazwiska należą do 6 osób odnalezionych w 2011 roku. Do grona zidentyfikowanych dołączają także dwie ofiary operacji „Lawina”, podczas której UB przy pomocy NKWD bestialsko zamordowało ponad 100 członków oddziału kpt. Henryka Flamego, ps. „Bartek”, oraz ofary pogrzebane na cmentarzach w Lublinie i Krakowie.

Szczególnie poruszająca jest historia Romualda Lenczewskiego, którego szczątki odnalazł zespół Biura Poszukiwań w miejscowości Leńce. 8 października 1943 r. sześćioletni Romuald, widząc zbliżających się do wsi Niemców, próbował ostrzec rodziców, którzy pracowali w polu. W kierunku chłopca Niemcy oddali serię z karabinu maszynowego. Rannego chłopca, który dawał oznaki życia, Niemcy kazali pogrzebać przypadkowemu mieszkańcowi wsi w dole przygotowanym do przechowywania ziemniaków. Po latach wzniesiono mu symboliczny grób. W wyniku przeprowadzonych prac odnaleziono, zabezpieczono i zidentyfikowano szczątki chłopca. Notę identyfikacyjną odebrał bratanek Romualda Lenczewskiego.

Poniżej prezentujemy sylwetki i portrety zidentyfikowanych ofiar wraz z krótkimi biografiami.

Mieczysław Bielec ps. „Błysk”

Urodził się 1 stycznia 1922 r. w Grabówce w pow. brzozowskim. W listopadzie 1939 r. został aresztowany przez Gestapo i wywieziony do Rzeszy, skąd zbiegł i wrócił do kraju. Po ponownym aresztowaniu w Krakowie został wysłany do obozu w Bawarii, z którego również uciekł i ukrywał się w rodzinnych stronach. W listopadzie 1942 r. zaprzysiężony do Narodowej Organizacji Wojskowej w Krośnie. W 1943 r. przeszedł do AK, gdzie od listopada był dowódcą plutonu w oddziale „OP-11” działającego w Inspektoracie AK Jasło. Brał udział w akcjach dywersyjnych, rekwizycyjnych oraz odwetowych. Wiosną 1945 r. objął dowództwo plutonu bojowo – dywersyjnego

#MoJA NIEPODLEGŁA.

wchodzącego w skład zgrupowania partyzanckiego Obszaru Lwowskiego AK kryptonim „Warta”, który działał na Rzeszowszczyźnie. Uczestniczył w ochronie polskich wiosek przed UPA. Po rozwiązaniu „Warty” w sierpniu 1945 r. i ujawnieniu się został aresztowany. Po zwolnieniu z aresztu w czerwcu 1946 r. wyjechał na Dolny Śląsk i zamieszkał w Olszynie. Nawiązał kontakt z działaczami siatki Rejonu I Południowego Okręgu Jelenia Góra „Zachód” Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. W 1947 r. utworzył kilkusobową grupę zbrojną składającą się z byłych żołnierzy AK. Został aresztowany w lipcu 1949 r. przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego we Wrocławiu i skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu wyrokiem z 16 marca 1950 r. na karę śmierci, którą wykonano 4 lipca 1950 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczałki Mieczysława Bielca odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Tadeusz Bielec ps. „Zwierz”, „Sprytny”, „Knotek”

Urodził się 2 grudnia 1924 r. w Grabówce w pow. brzozowskim. Od 1944 r. był członkiem oddziału „OP-11” Inspektoratu AK Jasło pod dowództwem Józefa Czuchry ps. „Orski”. Wiosną 1945 r. wstąpił do plutonu bojowo – dywersyjnego dowodzonego przez jego brata Mieczysława, który wchodził w skład kompanii „D-14” zgrupowania partyzanckiego Obszaru Lwowskiego AK kryptonim „Warta” działającego na Rzeszowszczyźnie. Po zakończeniu wojny pozostał w konspiracji i wstąpił do oddziału dowodzonego przez Kazimierza Kocyłowskiego ps. „Wichura”, wchodzącego w skład Samodzielnego Batalionu Operacyjnego Narodowych Sił Zbrojnych "Zuch" Antoniego Żubryda. W 1946 r. wyjechał na Dolny Śląsk. W marcu 1947 r ujawnił się przed Powiatowym Urzędem Bezpieczeństwa Publicznego w Nysie. Aresztowany w lipcu 1949 r., został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu na karę 15 lat więzienia. Zmarł w szpitalu więziennym we Wrocławiu 23 czerwca 1950 r. ,

Szczałki Tadeusza Bielca odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Jan Borek ps. „Jastrząb”

Urodził się 16 grudnia 1924 r. w Lubatowej w powiecie krośnieńskim. W 1944 r. rozpoczął służbę w 18. pułku piechoty 6. DP „ludowego” Wojska Polskiego. Uczestniczył w walkach frontowych z Niemcami, m.in. w zdobywaniu Kołobrzegu. Po zakończeniu działań wojennych jako żołnierz 18. pułku piechoty znalazł się w rejonie Krakowa. W sierpniu 1944 r. zdezerterował i dołączył do oddziału partyzanckiego

#Moja NIEPODLEGŁA.

Armii Polskiej w Kraju dowodzonego przez sierż. Jana Ziomkowskiego „Śmiałego”, działającego w Beskidzie Małym. Uczestniczył w akcjach oddziału wymierzonych w funkcjonariuszy komunistycznego aparatu bezpieczeństwa. Awansowany do stopnia kaprała. Zginął 24 października 1946 r. w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Pochowany został przez towarzyszy broni z honorami pod szczytem Leskowca w pobliżu przysiółka Sadyba.

Szczałki Jana Borka odnaleziono podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN w lipcu 2019 r.

Jan Chabiński ps. „Dąb”, „Filistyn”

Urodził się 16 maja 1922 r. w Sielcach w pow. jędrzejowskim. W okresie okupacji należał do Narodowych Sił Zbrojnych używając pseudonimu „Słoma”. Od kwietnia do lipca 1950 r. należał do organizacji konspiracyjnej pod nazwą „Organizacja Związku Zachodniego” działającej na terenie powiatu milickiego i trzebnickiego. Został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z 30 grudnia 1950 r. na karę śmierci, którą wykonano 19 lutego 1951 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczałki Jana Chabińskiego odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

ppor. Apoloniusz Duszkiewicz ps. „Polza”

Urodził się 17 listopada 1910 roku w Wilnie. W okresie międzywojennym pełnił służbę w 19 pułku artylerii lekkiej. Od września 1929 r. do czerwca 1930 r. odbył kurs w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu. W okresie okupacji był oficerem dyspozycyjnym w oddziale AK „Solcza” dowodzonym przez por. Antoniego Boryczko ps. "Tońko", który operował w rejonie Wilna. Poległ w nocy z 3 na 4 marca 1944 r. dowodząc atakiem oddziału na posterunek chroniący magazyny zbożowe w majątku Kiejdzie.

Szczałki Apoloniusza Duszkiewicza zostały odnalezione w sierpniu 2019 r. w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w miejscowości Miguny na Litwie.

ppor. rez. Florian Ewertowski

#Moja NIEPODLEGŁA.

Urodził się 4 maja 1912 roku w Siennie, w powiecie wągrowieckim. 18 września 1933 r. został powołany do Dywizyjnego Kursu Podchorążych Rezerwy przy 67. Pułku Piechoty w Brodnicy nad Drwęcą, w celu odbycia zasadniczej służby wojskowej. Ukończył ją 18 września 1934 r. w 14. Pułku Piechoty we Włocławku, w stopniu plutonowego podchorążego rezerwy. Po zakończeniu służby wojskowej kierował Agencją Pocztowo-Telegraficzną w Buszkowie k. Żnina. W sierpniu 1939 r. Florian Ewertowski został zmobilizowany i przydzielony do 59. Pułku Piechoty Wielkopolskiej, wchodzącej w skład 15. Dywizji Piechoty Armii „Pomorze”. Poległ 13 września 1939 r. w trakcie ciężkich walk toczonych z Niemcami w rejonie Dobrzykowa.

Szczałki Floriana Ewertowskiego zostały odnalezione w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w lipcu 2017 r. w Dobrzykowie.

Eugeniusz Gałat ps. „Sęp”, „Wiktor”

Urodził się 25 września 1924 r. w Kłaju w pow. bocheńskim. W roku 1944 został członkiem placówki Narodowych Sił Zbrojnych w Kłaju. Po wkroczeniu Armii Czerwonej na teren Małopolski, kontynuował działalność w Narodowych Siłach Zbrojnych, wstępując w listopadzie 1945 r. do oddziału kpt. Jana Dubaniowskiego „Salwy”. Na terenie pow. bocheńskiego i myślenickiego brał udział w wielu akcjach wymierzonych w przedstawicieli nowej władzy oraz konfidentów UB. Ujawnił się 17 marca 1947 r. w Powiatowym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego w Bochni, jednakże niebawem ponownie przystąpił do odtworzonego oddziału „Salwy”, a po śmierci Dubaniowskiego stanął na czele samodzielnego oddziału operującego w pow. bocheńskim. 22 listopada 1947 r. w wyniku starcia z bezpieką na terenie Kłaju Gałat został poważnie ranny i aresztowany. Na podstawie wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie z 4 marca 1948 r. skazano go na karę śmierci, która została wykonana 11 maja 1948 r. na dziedzińcu więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.

Szczałki Eugeniusza Gałata zostały odnalezione podczas prac poszukiwawczych IPN na cmentarzu Rakowickim w Krakowie w październiku 2019 r.

Mieczysław Gdula

Urodził się 24 września 1926 r. w Łańcucie. W okresie okupacji niemieckiej przebywał na robotach przymusowych. Po wojnie wyjechał na Ziemie Odzyskane i od września 1951 r. do lutego 1952 r. był członkiem organizacji konspiracyjnej po nazwę „Armia Krajowa”, działającą na terenie powiatu wrocławskiego, której założycielem był Jan Purgał. Po aresztowaniu 24 lutego 1952 r. przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego we Wrocławiu został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego

#MojaNIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

tel.: (22) 581 89 09 fax: (22) 581 89 11

www.ipn.gov.pl

we Wrocławiu z 24 czerwca 1952 r. na karę śmierci, którą wykonano 17 września 1952 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczałki Mieczysława Gduli odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Stanisław Antoni Gutowski ps. „Sokół”

Urodził się 1 kwietnia 1914 r. w Gumowie w gm. Stary Lubotyń w pow. ostrowskim. W okresie okupacji niemieckiej był członkiem Narodowych Sił Zbrojnych w strukturach powiatu Łomża, gdzie zajmował się min. kolportażem prasy podziemnej. Od 1945 r. był żołnierzem Narodowego Zjednoczenia Wojskowego na terenie Komendy Powiatu Łomża.

Od jesieni 1945 r. był dowódcą drużyny w oddziale Pogotowia Akcji Specjalnej dowodzonym przez por. Henryka Jastrzębskiego ps. „Zbych”. Od wiosny 1947 r. walczył w szeregach I Brygady Podlaskiej NZW por. Tadeusza Narkiewicza ps. „Ciemny”, a po jego śmierci samodzielnie dowodził patrolem PAS. W maju 1948 r. został postrzelony w akcji. Żołnierze z patrolu ukryli go w gospodarstwie członka siatki terenowej w Jarmutach, gdzie zmarł po kilku dniach. Jego ciało przewieziono do rodzinnego Gumowa skąd w tajemnicy, pod osłoną nocy siostra zmarłego - Franciszka przewiozła je na cmentarz parafialny w Starym Lubotyniu i pochowała w nieoznaczonej mogile.

W czerwcu 2020 r. zespół pracowników Biura Poszukiwań i Identyfikacji odnalazł szczątki Stanisława Gutowskiego na cmentarzu parafialnym w Starym Lubotyniu.

Mieczysław Ingot ps. „Odważny”

Urodził się 1 stycznia 1924 r. We wrześniu 1944 został zmobilizowany przez Rejonową Komendę Uzupełnień w Krośnie. Po wyleczeniu ran, które odniósł 10 marca 1945 r. w trakcie walk frontowych, przydzielono go 1 listopada 1945 r. do 198. Strażnicy Wojsk Ochrony Pogranicza Kolonia w Rycerze Górnej. 14 września 1946 r. po zajęciu strażnicy przez grupę por. Stanisława Kopika "Zemsty", razem z 4 innymi żołnierzami, zdezertował do jego pododdziału działającego w ramach Zgrupowania Narodowych Sił Zbrojnych kpt. Henryka Flamego "Bartka". Poległ 20 listopada 1946 r. w Rycerze Górnej w potyczce z patrolem Wojsk Ochrony Pogranicza. Został pochowany przez żołnierzy por. "Zemsty" z honorami pod zabytkową kapliczką niedaleko miejsca walki.

Szczałki Mieczysława Ingota zostały odnalezione w lipcu 2019 r. w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w Rycerze Górnej.

#MojaNIEPODLEGŁA.

Tadeusz Kopiczak ps. „Krasy”

Urodził się 17 lutego 1925 r. w Grabówce w pow. brzozowskim. Od 1942 należał do Batalionów Chłopskich. W 1943 r. wstąpił do AK. Od kwietnia 1945 r. był żołnierzem plutonu Mieczysława Bielca „Błyska” wchodzącego w skład kompanii „D 14” dowodzonej przez Dragana Sotiroviča ps. „Draža”, podporządkowanego Zgrupowaniu „Warta” Okręgu Lwowskiego AK operującego na terenie Rzeszowszczyzny. Po rozwiązaniu „Warty” w połowie 1945 r. wyjechał na Śląsk, gdzie nawiązał kontakty z byłymi żołnierzami z kompanii „D 14” działającymi w ramach Rejonu I Południowego Okręgu Jelenia Góra „Zachód” Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Zajmował się kolportowaniem prasy podziemnej. W lipcu 1947 r. ujawnił się przed Powiatowym Urzędem Bezpieczeństwa Publicznego w Brzozowie. W latach 1947 – 1949 należał do grupy zbrojnej Mieczysława Bielca uczestnicząc w akcjach przeciwko funkcjonariuszom aparatu bezpieczeństwa i konfidentom UB oraz akcjach rekwizycyjnych na spółdzielnie i sklepy państwowe. W lipcu 1949 r. został aresztowany. Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu 16 marca 1950 r. skazał Kopiczaka na karę śmierci. Wyrok wykonano 4 lipca 1950 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczałki Tadeusza Kopiczaka odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Tadeusz Kwieciński ps. „Sosna”

Urodził się 28 maja 1916 r. w Stasinie w powiecie lubelskim. W okresie niemieckiej okupacji należał do AK. Od stycznia 1944 r. był członkiem oddziału Stanisława Łukasika „Rysia”. Po wkroczeniu Sowietów na Lubelszczyznę utrzymywał w dalszym ciągu kontakt z dowódcą. W jego gospodarstwie mieścił się m.in. magazyn broni oddziału. 23 kwietnia 1945 r. został aresztowany przez grupę operacyjną UB pod dowództwem por. Adama Humera. Przeszedł bardzo ciężkie śledztwo. Był sądzony przez Wojskowy Sąd Okręgowy w Lublinie w propagandowym procesie 41 osób powiązanych z akcją lub z oddziałem „Rysia”. 30 czerwca 1945 r. został skazany na karę śmierci, podobnie jak 13 innych oskarżonych. Wyrok wobec Tadeusza Kwiecińskiego wykonano 11 lipca 1945 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Szczałki Tadeusza Kwiecińskiego odnaleziono w listopadzie 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

Romuald Mikołaj Lenczewski

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

tel.: (22) 581 89 09 fax: (22) 581 89 11

www.ipn.gov.pl

Urodził się 6 grudnia 1936 r. w Łomży. Rodzinny dom Lenczewskich w miejscowości Leńce stanowił w czasie okupacji niemieckiej ważny punkt na mapie siatki AK w Obwodzie Białystok – Powiat (krypt. „Lis 11”), gdyż znajdowała się tam komenda obwodu. Był także miejscem ukrywania się zdekonspirowanych członków organizacji. 8 października 1943 r. Romuald widząc zbliżających się do wsi Niemców próbował ostrzec rodziców, którzy pracowali w polu. W kierunku chłopca została oddana seria z karabinu maszynowego. Rannego Romualda, który dawał oznaki życia, Niemcy kazali pogrzebać przypadkowemu mieszkańcowi wsi w dole przygotowanym na przechowywanie ziemniaków.

Szczałki Romualda Lenczewskiego zostały odnalezione w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN we wrześniu 2020 r. w miejscowości Leńce w powiecie białostockim.

st. sierż. AK/ppor. cz. w. WiN Zygmunt Libera ps. „Babinicz”

Urodził się 18 maja 1906 r. w Wólce Nowej w powiecie lubartowskim. W latach 1928-1930 odbył służbę wojskową w 8. Pułku Strzelców Konnych w Chełmnie, gdzie ukończył szkołę podoficerską. Był członkiem PPS i Związku Rezerwistów RP. We wrześniu 1939 r. służył w 9 plutonie 3. Dywizjonu Żandarmerii przy Nowogródzkiej Brygadzie Kawalerii. W grudniu 1939 r. wstąpił do Polskiej Organizacji Zbrojnej „Raclawice”. W maju 1942 r. przeszedł do AK, pełnił funkcję dowódcy drużyny taktycznej w Wólce Nowej. Wiosną 1944 r. dołączył do oddziału Zdzisława Brońskiego „Uskoka”, w którym objął funkcję szefa grupy. Po wkroczeniu Sowietów na Lubelszczyznę wraz z dowódcą i kilku jego podkomendnymi stworzył grupę samoobrony. W lutym 1945 r. „Uskok” reaktywował oddział partyzancki w ramach Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, w którym Libera pełnił funkcję zastępcy dowódcy do spraw administracyjnych i jednocześnie dowodził jednym z patroli. Przebywał stale przy „Uskoku”, pełniąc do jesieni 1948 r. funkcję szefa oddziału. Libera został aresztowany 20 maja 1949 r. w Nowej Woli w zasadzce grupy operacyjnej Urzędu Bezpieczeństwa – Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Przeszedł bardzo ciężkie śledztwo. 25 marca 1950 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 maja 1950 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Szczałki Zygmunta Libery zostały odnalezione w listopadzie 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

Jakub Łaciak

Urodził się 21 maja 1925 r. Działał w ramach Zgrupowania Oddziałów Leśnych VII. Okręgu Narodowych Sił Zbrojnych pod dowództwem kpt. Henryka Flamego „Bartka”.

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Biuro Poszukiwań i Identyfikacji
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
tel.: (22) 581 89 09 fax: (22) 581 89 11
www.ipn.gov.pl

Został zamordowany we wrześniu 1946 r. w Starym Grodkowie w wyniku operacji komunistycznego aparatu bezpieczeństwa o kryptonimie „Lawina”.

Szczałki Jakuba Łaciaka zostały odnalezione w marcu 2016 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w Starym Grodkowie.

Jan Majewski ps. „Śmiały”

Urodził się 18 kwietnia 1907 r. w Wierzchowiskach w powiecie janowskim w woj. lubelskim. W latach 1930-32 pełnił służbę w 6. Batalionie Łączności w Jarosławiu. W 1933 r. rozpoczął pracę w więzieniu w Grójcu. W sierpniu 1939 r. został powołany do wojska. 24 września 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej, z której został zwolniony w listopadzie 1940 r. 1 grudnia 1940 r. ponownie rozpoczął służbę w więzieniu w Grójcu, która trwała do lipca 1945 r. Angażował się wówczas w działalność Obwodu AK Grójec, pełniąc funkcję informatora i łącznika więziennego. Niósł pomoc więźniom - potajemnie wypuszczał osoby zatrzymane w trakcie łapanek, nielegalnie doręczał paczki, listy, organizował widzenia. Był członkiem Stronnictwa Demokratycznego. W listopadzie 1946 r. został przeniesiony do więzienia w Sieradzu. Nawiązał tam kontakt z ppor. Antonim Chowańskim ps. „Kuba”, dowódcą oddziału Konspiracyjnego Wojska Polskiego działającego na terenie powiatu sieradzkiego. Od czerwca 1947 r. na terenie sieradzkiego więzienia organizował komórkę organizacyjną KWP pod nazwą „Samoobrona” której został komendantem (w stopniu kapitana lub majora). Zadaniem „Samoobrony” było zorganizowanie ucieczki więźniów, dostarczenie im broni i doprowadzenie do połączenia z oddziałem Chowańskiego. Do ucieczki doszło na początku listopada 1947 r. W jej wyniku zbiegło 24 więźniów (spośród planowanych pierwotnie 200). Majewski został zatrzymany 31 grudnia 1947 r. we własnym mieszkaniu przez funkcjonariuszy UB i przewieziony do aresztu na ul. Sterlinga 16 w Łodzi. Po przesłuchaniu w nocy z 1 na 2 stycznia 1948 r. rzekomo popełnił samobójstwo, wieszając się w celi więziennej.

Szczałki Jana Majewskiego odnaleziono w listopadzie 2018 r. podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim „Doły” przy ul. Smutnej w Łodzi.

Władysław Migdał ps. „Mit”, „Ordon”

Urodził się 6 grudnia 1925 r. w Kłaju w powiecie bocheńskim. W 1940 r. został przymusowo skierowany do pracy w miejscowym tartaku, a następnie w tartaku w Wygodzie w dawnym województwie stanisławowskim. Stamtąd w 1944 r. uciekł w rodzinne strony

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
Biuro Poszukiwań i Identyfikacji
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
tel.: (22) 581 89 09 fax: (22) 581 89 11
www.ipn.gov.pl

i zaczął się ukrywać. Na przełomie 1944 i 1945 r. nawiązał kontakt z miejscową placówką Narodowych Sił Zbrojnych, w której pełnił funkcję strzelca. Po przejściu frontu Migdał wstąpił do Milicji Obywatelskiej. Utrzymywał jednak kontakt z konspiracją, przekazując informację o nastrojach w milicji i akcjach przeciwpartyzanckich. 15 października 1946 r. zdezerterował i trafił do oddziału NSZ kpt. Jana Dubaniowskiego „Salwy”. Brał udział w wykonywaniu wyroków śmierci na członkach PPR oraz innych akcjach oddziału, aż do chwili ogłoszenia amnestii. 17 marca 1947 r. ujawnił się w Powiatowym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego w Bochni. Migdał powrócił do działań konspiracyjnych latem 1947 r., wstępując ponownie do oddziału „Salwy”, a później grupy Eugeniusza Gałata „Wiktora”. Został aresztowany podczas obławy UB w nocy z 6 na 7 grudnia 1947 r. Skazany na śmierć wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie z 4 marca 1948 r. został zamordowany 11 maja 1948 r. na dziedzińcu więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.

Szczałki Władysława Migdała zostały odnalezione podczas prac poszukiwawczych IPN na cmentarzu Rakowickim w Krakowie w październiku 2019 r.

Wojciech Mszanik ps. „Kukuć”

Urodził się 1 maja 1899 r. w Grywałdzie w pow. nowotarskim. W latach 1917-1920 służył w 2 Pułku Strzelców Podhalańskich. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie z 26 września 1949 r. został skazany na 5 lat pozbawienia wolności za udzielenie pomocy partyzantom oddziału partyzanckiego „Wiarusy”, która polegała na zapewnieniu noclegu i pożywienia. Wojciech Mszanik nie doczekał końca kary i zmarł w gliwickim więzieniu 4 marca 1951 r.

Szczałki Wojciecha Mszanika zostały odnalezione w wyniku prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN w lipcu 2020 r. na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

Aleksander Orzeł

Urodził się 30 listopada 1915 r. w Majdanie w pow. lubelskim. W okresie od czerwca do października 1951 r. był członkiem organizacji konspiracyjnej „Krajowa Policja Bezpieczeństwa” zorganizowanej w Bobolicach w pow. koszalińskim. Po aresztowaniu został oskarżony o usiłowanie „zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego”. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Koszalinie z 30 listopada 1951 r. został skazany na karę 6 lat więzienia. Niestety nie doczekał końca kary. Zmarł w więzieniu w Szczecinie 12 sierpnia 1952 r.

Szczałki Aleksandra Orła zostały odnalezione w wyniku prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN w listopadzie 2019 r. na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie.

#Moja NIEPODLEGŁA.

Zbigniew Rostek ps. „Piotr”

Urodził się 10 stycznia 1930 r. we Lwowie. W czasie okupacji niemieckiej przebywał na robotach przymusowych w Niemczech. W 1945 r. zgłosił się na ochotnika do służby w wojsku amerykańskim. Od czerwca do grudnia 1946 r. pracował w oddziale patrolowym na terenie Berlina Zachodniego. W czasie tej służby przeszedł przeszkolenie wywiadowcze. W styczniu 1947 r. wyjechał do Gniewkowa k. Inowrocławia, gdzie nawiązał kontakt z członkami lokalnego koła PSL. Kilkakrotnie przekraczał nielegalnie granicę przewożąc ulotki, które udostępniał kandydatom do konspiracyjnej grupy. Wciągnął do niej wielu młodych ludzi z okolic Gniewkowa, Inowrocławia, Torunia i Aleksandrowa Kujawskiego.

W grudniu 1950 r. w Toruniu został aresztowany przez funkcjonariuszy UB. 11 września 1951 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy skazał Rostka na karę 15 lat więzienia. Wkrótce po rozprawie przygotowywał wspólnie z innymi osadzonymi ucieczkę z bydgoskiego więzienia. Przy próbie rozbrojenia strażnika został złapany i ponownie stanął przed sądem. 22 stycznia 1952 r. WSR w Bydgoszczy skazał go na karę śmierci, którą wykonano 10 marca 1952 r. w Więzieniu Karno-Śledczym w Bydgoszczy.

Szczałki Zbigniewa Rostka odnaleziono w marcu 2019 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Komunalnym przy ulicy Kcyńskiej.

Marian Władysław Sikorski

Urodził się 15 marca 1925 r. w Buczałach w woj. lwowskim. W okresie okupacji niemieckiej był żołnierzem Okręgu AK Lwów. Udzielał również pomocy ukrywającym się Żydom – umieszczał ich u swoich krewnych, dostarczał żywność i odzież. W sierpniu 1945 r. przeniósł się na Dolny Śląsk, gdzie utrzymywał kontakty m.in. z żołnierzami AK zgrupowania partyzanckiego Komendy Okręgu Lwów AK kryptonim „Warta”, zaangażowanymi wówczas w działalność w siatce konspiracyjnej Rejonu I Okręgu Jelenia Góra „Zachód” Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. W latach 1947-1949 uczestniczył wraz z grupą zbrojną por. Mieczysława Bielca „Błyska” w akcjach wymierzonych przeciwko funkcjonariuszom aparatu bezpieczeństwa i konfidentom UB oraz akcjach rekwizycyjnych. Po aresztowaniu w lipcu 1949 r. został na czas śledztwa osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym przy ul. Sądowej, jako „więzień niebezpieczny”. 21 listopada 1949 r. Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał Sikorskiego na karę śmierci. Wyrok wykonano 20 grudnia 1949 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczałki Mariana Sikorskiego odnaleziono w listopadzie 2011 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

#Moja NIEPODLEGŁA.

sierz. zaw./ ppor cz.w. Sobolewski Waclaw ps. „Sęk” „Skala”

Urodził się 12 sierpnia 1916 r. we wsi Topiłówka w pow. augustowskim. W 1932 przyjęty do Podoficerskiej Szkoły Piechoty dla Małoletnich w Śremie, po ukończeniu której został skierowany do 78 pp. w Baranowiczach. Podczas wojny obronnej 1939 walczył pod Mławą, a następnie w obronie Warszawy. Po kapitulacji dostał się do niewoli, z której zbiegł i powrócił w rodzinne strony. W 1940 r. został zatrzymany przez NKWD i osadzony w areszcie w Augustowie, a następnie w więzieniu w Grodnie, skąd wyszedł po opanowaniu miasta przez Niemców w czerwcu 1941. W sierpniu 1941 r. wstąpił do Związku Walki Zbrojnej, pełniąc początkowo funkcję dowódcy plutonu w kompanii Piotra Milanowskiego ps. „Cma” a następnie jego zastępcy. W czerwcu 1942 zagrożony aresztowaniem zorganizował oddział partyzancki, który wiosną 1943 r. połączono z oddziałem Walentego Klewiado ps. „Sęp”. Po zakończeniu akcji „Burza” i ustabilizowaniu się frontu zamieszkał we wsi Kamienna Nowa pow. Sokółka. Z rozkazu Komendanta Obwodu Armii Krajowej Obywatelskiej Augustów mianowany dowódcą kompanii na gminę Lipsk (krypt. „Jodły”) oraz oddziału partyzanckiego. Podczas „Obławy Lipcowej” „Sęk” przekazał swoich ludzi pod komendę sierż. Władysława Stefanowskiego ps. „Grom”, a sam wrócił na teren powiatu Sokółka. Zatrzymany przez Sowieców we wsi Kamienna Nowa, zginął zastrzelony podczas próby ucieczki spośród grupy Polaków aresztowanych i konwojowanych w ramach tzw. Obławy Augustowskiej.

Szczałki Waclawa Sobolewskiego zostały odnalezione w trakcie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w październiku 2019 r. w okolicach miejscowości Osowy Grąd w powiecie augustowskim.

Antoni Sojka ps. „Zajac”

Urodził się w 1922 r. w Bierach w powiecie bielskim. W czasie okupacji został skierowany do pracy w Zakładach Chemicznych w Kędzierzynie-Koźlu. Przesiedlony wraz z całą rodziną do Bielska, przez krótki czas pracował w fabryce maszyn włókienniczych BEFAMA w Bielsku. Około 1945 r. rozpoczął pracę w lesie oddalonym o kilkanaście kilometrów od Bielska. Rozpoczął wówczas współpracę z partyzantami Zgrupowania Oddziałów Leśnych VII. Okręgu Narodowych Sił Zbrojnych pod dowództwem kpt. Henryka Flamego „Bartka”. Został zamordowany we wrześniu 1946 r. w Starym Grodkowie w wyniku operacji komunistycznego aparatu bezpieczeństwa o krypt. „Lawina”.

Szczałki Antoniego Sojki zostały odnalezione w marcu 2016 r. podczas prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN w Starym Grodkowie.

#Moja NIEPODLEGŁA.

Witold Sulik ps. „Pług”

Urodził się 16 lutego 1925 r. w Jasionówce w pow. monieckim. Należał do drużyny dowodzonej przez Zygmunta Kalinowskiego w obwodzie AK-WiN Sokółka. Został aresztowany 9 marca 1946 r. i poddany śledztwu w Powiatowym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego w Sokółce. Wyrokiem Wydziału Doraźnego Sądu Okręgowego w Białymstoku skazano „Pługa” na karę śmierci, którą wykonano 19 marca 1946 r. w Więzieniu Karno-Śledczym w Białymstoku.

Szczałki Witolda Sulika odnaleziono w czerwcu 2018 r. w trakcie prac prowadzonych przez IPN przy ul. Gedymina w Białymstoku.

Stefan Wojciechowski ps. „Mordka”, „Gałązka”

Urodził się 9 lutego 1926 r. w Janowie Lubelskim. Od lutego 1946 r. był członkiem oddziału Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Zygmunta Kacprzaka „Błyska”, a następnie Józefa Janika „Jania”. We wrześniu 1946 r. został aresztowany przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie i wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z 27 maja 1947 r. skazany na karę 5 lat więzienia, która na mocy amnestii została mu darowana. W 1950 r. nawiązał współpracę z oddziałem Adama Kusza „Adama”, a po jego likwidacji z grupą Józefa Kłysia „Rejonowego”. W maju 1951 r. został zatrzymany przez Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Kraśniku. Po zwolnieniu z aresztu dołączył na stałe do oddziału „Rejonowego”. Zginął wraz ze swoim dowódcą w zasadzce UB-MO w nocy z 12 na 13 listopada 1952 r. w Piłatce w powiecie kraśnickim.

Szczałki Stefana Wojciechowskiego zostały odnalezione w czerwcu 2019 r. w czasie prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

Leon Zagata, ps. „Złom”

Urodził się 5 lutego 1925 r. w Gronkowie w pow. nowotarskim. Podczas okupacji niemieckiej został przymusowo wcielony do Baudienstu. W latach 1946–1948 odbywał służbę w „ludowym” WP i Wojskach Ochrony Pogranicza. Po zwolnieniu z wojska wrócił na Podhale, gdzie w sierpniu 1948 r. dołączył do oddziału partyzanckiego „Wiarusy”. Uczestniczył w wielu akcjach grupy, m.in. w starciach z Korpusem Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Chabówce, Szaflarach i Leśnicy, rozbrojeniu komendanta Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej w Szczawie, oraz wykonaniu wyroków śmierci na dwóch konfidentach UB. Aresztowany w wyniku prowokacji w lipcu 1949 r., został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu

#Moja NIEPODLEGŁA.

Rejonowego w Krakowie z 28 listopada 1949 r. na karę śmierci. Egzekucję przeprowadzono 12 stycznia 1950 r. w więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie.

Szczałki Leona Zagaty pogrzebano potajemnie na cmentarzu Rakowickim w Krakowie, gdzie zostały odnalezione podczas prac poszukiwawczych IPN prowadzonych w październiku 2019 r.

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

tel.: (22) 581 89 09 fax: (22) 581 89 11

www.ipn.gov.pl